

GOIGS EN LLAORS DE SANTA MARIA DEL LLEDÓ

Patrona de la Ciutat de Castelló

en record dels set goigs terrenals amb els quals potser fa set segles el seu poble la va lloar.

Tota nostra devoció
és per lloar-vos, Maria:
*puix Vós sou nostra Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

El vostre *fiat*, Senyora,
a l'anunci angelical
és un sí tan maternal
que el mateix Déu enamora.
Pobra sou, humil i pia
quan us feu acceptació,
*i amb Vós trobem l'Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Vós sou la rosa escollida
en la que l'Omnipotència
assumeix carnal presència
i pren la sang de la vida.
Sou calze que oferiria
un Déu per fer Redempció
*i del dol fer alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Tres Reis, arribats d'Orient,
fan el vostre Fill Senyor
d'un Regne on és l'Amor
la Llei per a qui és creient.
El misteri que hi havia
en aquella adoració
*és vostra i nostra Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Vostre Fill, tres dies mort,
és, pel fruit de l'esperança,
raig d'un amor que ens alcança
la pau i l'etern conhort.
Quan vostre dolor canvia
en goigs de Ressurrecció,
*nostra fem vostra Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Quaranta dies. Se'n va
camí d'un altre conreu.
Ha pagat amb mort el preu
que salva el gènere humà.
I quan amb cos ascendia
Vós éreu, feta emoció,
*la imatge de l'Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Quan us ve l'Esperit Sant,
que el vostre Fill us envia,
sentiu de bell nou, Maria,
el vell anunci, i pensant
que ja ha arribat el Nou Dia,
el jorn de l'exaltació,
*esclateu tota Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

Quan l'hora us arriba, allí
al punt en què el món s'acaba,
a Vós ja us esperava
com guia un Serafi.
El Cel sencer convergia
per fer-vos aclamació.
*Éreu la seua Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

El poble de Castelló
en vostres mans tot ho fia.
*Vós sou la nostra Alegria,
Verge Santa del Lledó.*

V/. *Nostres cants que a Vós s'enlairen*

R/. *Escolteu, oh virginal Mare de Déu.*

ORACIO: Oh Déu, Vós heu mirat la humilitat de Santa Maria Verge, li heu fet la gràcia de ser Mare del vostre Fill, fet home, i l'heu coronada de la glòria més excelsa; concediu-nos que, salvats pel misteri de la vostra redempció, i ajudats amb la pregària de la mateixa Verge Maria, puguem també ser exalçats per Vós. Per Crist, Senyor nostre.

LA ICONOGRAFIA DE LA MARE DE DÉU DEL LLEDÓ

La iconografia, -les distintes i variades formes de representar a Santa Maria del Lledó al llarg dels temps- ha segut molt diversa i plural, tot i que ajustant-se a una tipologia pròpia, donada per les especials característiques de les imatges i per la forma del mantell, que l'ha caracteritzada des del segle XVII als nostres dies.

A l'hora de presentar la iconografia de la Mare de Déu del Lledó, cal considerar l'existència de dues imatges, la xicoteta suposadament trobada per Perot de Granyana i la imatge reliquiari de major tamany.

Segons desvetllen els documents als segles XIV i XV, la "maredeueta" apareix vestida amb una camiseta i capetes, que detallen i enumeren els Inventaris del Santuari fins ben entrat el segle XVII. No sabem quina forma adoptaria aquest tipus d'indumentaria, puix cap testimoni gràfic d'aquells segles, -gravats, pintura o escultura- no ens ha arribat.

Les representacions més antigues de la Mare de Déu del Lledó que han arribat a nosaltres son dues: El dibuix de la primera pàgina del "Libre de la Casa y Hermita de N.^a S.^a del Ledó", de 1683, custodiat a l'Arxiu Municipal de la Ciutat i la Pintura de la Mare de Déu del Lledó del S.XVII, recentment restaurada i que guarda la Comunitat de Monges Dominiques de Vila-real.

En elles, la xicoteta figura ja apareix col·locada en el interior d'un altra imatge-reliquiari de major tamany, tot i que aquella encara continua vestint-se amb robeta.

La imatge de major tamany era una Puríssima Concepció, en peu, sense el Jesuset al braç i amb les mans juntes en actitud de pregària, segons els cànons imperants al segle XVI.

De tota manera, aquesta imatge mai no fou venerada sense vestir. Ja des de 1645, la nova imatge de la Mare de Déu del Lledó apareix revestida amb el mantell en forma de campana que la caracteritza.

Aquesta tipologia, tan pròpia d'algunes marededeus valencianes, cal entendre-la com a trasumpt de la gestació de Maria, significant i simbolitzan la seua maternitat universal i com a mare emparadora, que a tots acull baix el seu mantell protector.

El mantell, obert a l'altura dels muscles durant els segles XVII i XVIII, amb pervivències en els tipus populars fins ben entrat el nostre segle, sobretot en ceràmica, es completa al segle XIX amb l'escapulari que recobreix la part davantera de la figura, amagant les vores de la capa, que a partir d'ara cau verticalment des dels muscles fins els peus.

També la figura del Perot canviarà la seua indumentària en la iconografia lledonera al pas dels segles. Cada època el vestirà al gust del moment, com a un llaurador de la Plana, mantenint-se invariablement la seua posició darrere la jovada dels bous. La seua presència s'accentuarà en les pintures i gravats del segle XVIII, desapareixen curiosament durant llargues etapes dels segles últims.

Josep Miquel Francés i Camús

Els presents Goigs, amb textos de Vicent Pau Serra i Fortuño, obtingueren el Premi Especial de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, al IV Certamen Literari "Mare de Déu del Lledó" l'any 1988. No tenen música encara. La present edició s'il·lustra amb un gravat sobre coure que reproduceix una estampa del segle XIX.

JUSTIFICACIO

1.000 exemplars sobre paper "Galgo verjurat", editats per la
REIAL CONFRARIA DE LA MARE DE DEU DEL LLEDO
amb el patrocini de la Imprempta MIALFO, S. A. de Castelló, l'any 1989.

En la Col·lecció de Goigs en lloança de Madona Santa Maria del Lledó, aquest porten el número 5.